

KOMPETENCER FOR MUNDTLIG HISTORIEFORTÆLLING – OVERBLIK

RESEARCH 'Researcher'	HÅNDVÆRK 'Håndværker'	KUNST 'Kunstner'	PERFORMANCE 'Performer'	UNDERVISNING 'Underviser'	ANVENDT HISTORIEFORTÆLLING 'Anvender'	TRADITION 'Traditionsbærer'	IVÆRKSÆTTERI 'Iværksætter'
Gå på opdagelse og finde fortælle materiale	(Gen)skabe og tilpasse fortælle materiale	Have noget på hjerte	Mestre et répertoire	Definere læringsniveauer og -udbytte	Definere målgrupper, behov og mål	Indsamle traditionelle historier	Undersøge markedet
Udforske historiernes og den mundtlige fortællings baggrund	Mestre krop og stemme	Indleve sig	Skabe fortælleforestillinger	Udvikle og gennemføre undervisningsforløb	Udvikle og gennemføre projekter med anvendt historiefortælling	Optage traditionelle historier	Promovere sin virksomhed
Afprøve forskellige teknikker og tilgange	Mestre narrativ og sprog	Eksperimentere	Være forberedt og fokuseret	Igangsætte fortælleøvelser og -opgaver	Mestre teknikker inden for anvendt historiefortælling	Arkivere traditionelle historier	Administrere sin virksomhed
Betragte og analysere andres arbejde	Mestre mundtlige fortælle teknikker	Skabe	Håndtere tekniske forhold, tid og sted	Støtte individuelle- eller gruppelæringsprocesser	Understøtte gruppedynamikker og -processer	Holde traditionelle fortællinger i live	Organisere aktiviteter
Reflektere over egen praksis og udvikling	Udvikle en arbejdsmetode og -indstilling	Finde sit personlige udtryk	Indleve sig i historien og opbygge publikumskontakt	Evaluere læringsresultater	Evaluere projektresultater ved anvendt historiefortælling	Give traditionelle fortællinger videre	Være innovativ

BEMÆRK:

De første fire kompetencedomæner RESEARCHER - HÅNDVÆRKER - KUNSTNER - PERFORMER er de basale domæner.

- Enhver udøvende fortæller, uanset om man er amatør eller professionel, bør dygtiggøre sig indenfor dette på lavt til højt niveau i forhold til den Europæiske Referenceramme for Kvalifikationer (EQF)

De sidste fire kompetencedomæner UNDERVISER - ANVENDER - TRADITIONSBÆRER - IVÆRKSÆTTER er supplerende domæner.

- Ikke alle udøvende fortællere skal eller vil gøre det hele. Det afhænger af den enkelte historiefortællers valg, ønsker, behov og tradition.

KOMPETENCER FOR MUNDTLIG HISTORIEFORTÆLLING – OVERBLIK

RESEARCH 'Researcher'	HÅNDVÆRK 'Håndværker'	KUNST 'Kunstner'	PERFORMANCE 'Performer'	UNDERVISNING 'Underviser'	ANVENDT HISTORIEFORTÆLLING 'Anvender'	TRADITION 'Traditionsbærer'	IVÆRKSÆTTERI 'Iværksætter'
Gå på opdagelse og finde fortælle materiale (f.eks. at gå på biblioteker, søge på nettet, få historier fra andre fortællere, indsamle gennem interviews, finde forskellige versioner...)	(Gen)skabe og tilpasse fortælle materiale (dvs. at arbejde med 'materialet': finde historiens skelet; at definere tid, sted og karakterer; at tilpasse fortællingerne til et givent tema; at sammensætte historier...)	Have noget på hjerte (f.eks. at underholde sit publikum, sende et budskab, formidle kulturhistorie, respondere på et socio-kulturelt eller politisk emne, bevare og videregive mundtlige fortællinger...)	Mestre et répertoire (f.eks. altid at have historier klar til at blive fortalt; at tilegne sig fortællinger med alsidige temaer, rettet mod forskellige målgrupper, til diverse anledninger; at bevæge sig inden for forskellige genrer...)	Definere læringsniveauer og læringsudbytte (f.eks. at definere målgruppen; finde nærmeste udviklingszone; formulere positive læringsmål i forhold til viden, færdigheder og indstilling til arbejdet...)	Definere målgrupper, behov og mål (f.eks. museumsbesøgende, flygtninge, ældreområdet...; sprogudvikling, bearbejdning af minder, selvudvikling...; udvikling af sociale kompetencer, HR, PR...)	Indsamle traditionelle historier (f.eks. at lære fra forgængere, lytte til lokale fortællere, læse, rejse, lave interviews, spørge om lov, følge etiske standarder...)	Undersøge markedet (f.eks. at følge udviklingen indenfor beslægtede kunstformer, opsoge nye kunder og muligheder, kende til takster for aflønning, udforske fonds- o.a. støttmuligheder...)
Udforske historierne og den mundtlige fortællings baggrund (f.eks. at identificere fortællingens type, læse om den historiske baggrund, finde viden om kulturelle normer; at afkode symboler, metaforer, arketyper; sammenligne forskellige versioner...)	Mestre krop og stemme (dvs. at mestre 'værktøjerne': opbygge kropsbevidsthed; at arbejde med åndedræt, artikulation, udtale, intonation, klang; at gøre brug af kroppens, ansigtets, stemmens udtryksmuligheder...)	Indleve sig (f.eks. at have forståelse for karaktererne i fortællingen, forstå den socio-kulturelle kontekst; indleve sig i forskellige temperamenter, stemninger, idéer; være på bølgelængde med lytterne; tilpasse sig den specifikke anledning...)	Skabe fortælleforestillinger (f.eks. at sammensætte fortællinger i en velfungerende rækkefølge, introducere og forbinde fortællingerne; at samle fortællinger omkring et givent tema; at skabe variation og dynamik...)	Udvikle og gennemføre undervisningsforløb (f.eks. at lave en klar undervisningsplan, tilpasse undervisningsmetoderne til målgruppen, medbringe det nødvendige materiale; at stimulere forskellige læringsformer; at være indstillet på uforudsete ting, tilpasse planen løbende...)	Udvikle og gennemføre projekter med anvendt historiefortælling (f.eks. at lave en klar plan, samle undervisningsmaterialer, gennemføre målrettede øvelser, bruge velvalgte historier; at lave en tydelig introduktion, tage næste skridt, tilpasse de næste trin...)	Optage traditionelle historier (f.eks. at lave et mentalt arkiv til lagring og genkaldelse af historier, gemme historier på skrift eller ved at optage på elektroniske lyd- eller billedmedier...)	Promovere sin virksomhed (f.eks. at lave netværksarbejde; visitkort, en hjemmeside; at skrive en kort præsentationstekst, beskriv dine fortælletilbud, bruge sociale medier, udsende pressemateriale...)
Afprøve forskellige teknikker og tilgange (f.eks. at arbejde ud fra lærebøger, deltage i workshops, udveksle øvelser, tage ved lære af andre kunstformer...)	Mestre narrativ og sprog (f.eks. at fortælle i narrative strukturer, være bevidst om syntaks og grammatik, udvide sit ordforråd; at tilpasse sprog til alder eller målgruppe, variere sit sprog fra daglig tale til poetisk...)	Eksperimentere (dvs. at tænke abstrakt: tænke ud af boksen; improvisere i en rammesætning; at variere, kombinere og lege med forskellige elementer; at afprøve muligheder; at frigøre sig fra det sikre og tillade tilfældigheder, udforske forskellige stilarter...)	Være forberedt og fokuseret (f.eks. at komme til tiden, tjekke de lokale forhold; varme op, koncentrere sig; håndtere scenskækk; ikke lade sig rive med af følelser i fortællingen, håndtere reaktioner fra publikum, ikke lade sig slå ud af udfordrende omstændigheder...)	Igangsætte fortælleøvelser og -opgaver (f.eks. at give klare instruktioner; at opbygge forløbet i logiske trin, at tilpasse niveau og tempo; at give klar og konstruktiv feedback; at give plads til gentagelser og forbedringer...)	Mestre teknikker inden for anvendt historiefortælling (f.eks. teknikker til at skabe et trykt læringsrum, støtte personlig udvikling, styrke identitetsfølelse, genoplive minder, udvikle sprogbrug, promovere virksomheder, formidle viden på en ny måde, levendegøre kulturarv...)	Arkivere traditionelle historier (f.eks. at lade historierne indgå i en større rammefortælling, udvikle et overblik, gøre information om traditionen tilgængelig...)	Administrere sin virksomhed (f.eks. at lave aftaler, holde styr på sin kalender, udforme kontrakter, holde regnskab, søge om fondsmidler...)
Betragte og analysere andres arbejde (f.eks. at gå til fortælleforestillinger, opsoge andre kunstformer, reflektere og diskutere...)	Mestre mundtlige fortælle teknikker (f.eks. at lave en fængende begyndelse og en tydelig slutning; at bygge op til klimaks; at tilføje beskrivelser, dialog, kontrast, gentagelser; at lave skift i tid, sted, karakterer; at lege med rytme, stilhed, humor, spænding; at fortælle fra forskellige perspektiver...)	Skabe (dvs. at blive konkret: at undfange idéer og udføre dem; at visualisere og konkretisere sine tanker; at træffe kunstneriske valg; at skære til og finpudse; at skabe nye fortællinger...)	Håndtere tekniske forhold, tid og sted (f.eks. at være opmærksom på lys- og lydforhold; at være tilpas i rampelyset, bruge mikrofonen rigtigt; at udnytte rummets muligheder, holde sig inden for tidsrammen, tilpasse sig de aktuelle rammer...)	Støtte individuelle- eller gruppelæringsprocesser (f.eks. at sørge for et godt læringsmiljø, finde en passende balance mellem tryk og udfordring; at hjælpe eleverne med at blive opmærksomme på egne evner og udfordringer; at inspirere og invitere til at vokse...)	Understøtte gruppedynamikker og processer (f.eks. at understøtte gensidig tillid, sætte grænser, invitere til deltagelse, bevare balancen mellem gruppe og individ...)	Holde traditionelle fortællinger i live (f.eks. at fortælle traditionelle historier, bevare de traditionelle rammer, udøve traditionelle skikke, formidle traditionen via fortællearrangementer, traditionelle arrangementer, på story-walks, historiske steder, museer...)	Organisere aktiviteter (f.eks. at organisere øvemuligheder, fortælleforestillinger, workshops, festivaler, offentlige arrangementer...)
Reflektere over egen praksis og udvikling (f.eks. at blive bevidst om egne evner, udfordringer og blinde vinkler; at evaluere sin arbejdsproces og sit produkt, tilpasse sin plan, udpege næste skridt, begrunde sine valg...)	Udvikle en arbejdsmetode og -indstilling (f.eks. at opstille realistiske mål, lægge og følge en plan, sigte efter kvalitet; at arbejde fokuseret og effektivt, at reflektere over feedback, være vedholdende; vedligeholde krop og stemme...)	Finde sit personlige udtryk (f.eks. at være autentisk, finde sit eget sproglige udtryk, lave sin egen fortolkning, tilføje personlige elementer, udvikle sin personlige stil...)	Indleve sig i historien og opbygge publikumskontakt (f.eks. at genkalde sig historien og visualisere den; at nå ud til hele publikum; få øjenkontakt, interagere, påvirke publikum, være opmærksom på og reagere på publikums respons, tilpasse sig situationen, improvisere; at hilse på publikum, modtage bifald...)	Evaluere læringsresultater (f.eks. jævnligt at tilbyde feedback; at lade eleverne reflektere over eget produkt og proces; at organisere fremlæggelser, invitere en intern eller ekstern bedømmer, som giver feedback; at lave en skriftlig evaluering...)	Evaluere projekter resultater ved anvendt historiefortælling (f.eks. at lave en opsamling, lave en spørgeundersøgelse, at følge op...)	Give traditionelle fortællinger videre (f.eks. ved at inspirere og videregive til andre, udgive bøger, fremhæve og være kritisk overfor fortællingernes implicite værdier og tankesæt...)	Være innovativ (f.eks. at opdage nye lokaliteter til fortælling, tiltrække nye målgrupper, udforske online muligheder...)

BEMÆRK:

De første fire kompetencedomæner RESEARCHER - HÅNDVÆRKER - KUNSTNER - PERFORMER er de basale domæner.

- Enhver udøvende fortæller, uanset om man er amatør eller professionel, bør dygtiggøre sig indenfor dette på lavt til højt niveau i forhold til den Europæiske Referenceramme for Kvalifikationer (EQF)

De sidste fire kompetencedomæner UNDERVISER - ANVENDER - TRADITIONSBÆRER - IVÆRKSÆTTER er supplerende domæner.

- Ikke alle udøvende fortællere skal eller vil gøre det hele. Det afhænger af den enkelte historiefortællers valg, ønsker, behov og tradition.

